

cituros esse; eosdem inimicos amicosque habituros &c. (b) ita notari merentur, quae ex Antiquitate refert CORNELIVS à LAPIDE ad 1. Petr. III. pag. 293. quod videlicet superiori aetate illi, qui Christianam fidem susceperant, dum sacro sancto regenerationis lauacro tingentur, erecto vultu coelum adspexerint, dextram in sublime erexerint, ac praesentibus testibus iusiurandum dederint; quam religiosam affirmationem baptizandus postea subscripserit manu propria, annuloque obsignauerit, ac certis denique tabulis ad perpetuam memoriam annotari curauerit. Inprimis baptizandi exclamare solebant: ἀποτάσσομαι τῷ Σατανᾷ, καὶ συντάσσομαι Χριστῷ qua eleganti formula CHRYSOS TOMVS adeo delectabatur, vt Homil. I. in epist. ad Ephesios dicat: Τί χαριέστερον τῶν ἡμεῶν; quid verbis illis gratiosius, per quae abrenunciamus Diabolo: per quae in militum Christi numerum adscribimur? Idem profecto sacramentum, mutatis quamuis paulisper ceremoniis, nos omnes, qui baptizati sumus, per susceptores nostros praestitimus, renunciauimus maligno spiritui, perpetuum ipsi bellum indiximus, ac adunatis viribus a Duce nostro Christo delegato nobis militiae officio nos defuncturos esse promissimus. Nostrarum iam est partium, prouinciae facere satis, ac mandata curare pariter atque conficere. Pulchre BERNHARDVS in med. deuot. c. 14. col 1201. *Quoties resistimus, Diabolum superamus, Angelos laetificamus, Deum honorificamus. Ipse enim nos hortatur, vt pugnemus; adiuvat vt vincamus. Certantes in bello spectat, deficientes subleuat, vincentes coronat.*

§. IV.

Secunda ratio, cur militare Deus suos iubeat, est: vt miseriam captiuitatis suae addiscant, nec laeta in his terris atque quieta otia sibi promittant. Vita hominis est militia,
iam

(b) Conf. IOH. CONRADI DANNHAWERI Lac Catechet. Part. VIII. p. 196.